

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Π. Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ
ΑΡΧΙΜΑΝΑΡΤΗΣ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ 12 ΜΗΝΩΝ
'Από τῆς 1 'Ιανουαρίου ἕως 1 'Ιουλίου
'Ἐσωτερικοῦ δρ. 6.—'Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΜΙΧ. Γ. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Διατί ἐλαττώνονται οἱ γάμοι· Α' αἴτια ἐκ μέρους τῶν ἀνδρῶν.—
'Ἐπιστολή Γ' πρὸς Ὀρθόδοξον χριστιανὴν γυναῖκα. — Εὐαγγελικὸν
κῆρυγμα Παναρέτου Χ. Δουληγέρη· τὸ ἔργον τοῦ 'Ιησοῦ. — Καθῆ-
κοντα γονέων πρὸς τέκνα, ὑπὸ Φιλαρέτου Γιαννούλη Ἐρχιμανδρίτου
— Λέοντος 'Τολστόη· ποῦ κεῖται ἡ εὐτυχία, κατὰ μετάρρασαν ἐκ τοῦ
'Ῥωσικοῦ ὑπὸ Σ. Παρίση. — Σχολή Ἀπέρων Παίδων. — Ποικίλα.
— Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον. — Κῆρυγμα α' Ἀναπλάσεως.

ΔΙΑΤΙ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΓΑΜΟΙ

Α'.

ΑΙΤΙΑ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

3) Προκατολήψεις κατὰ γυναικῶν ἐκ τῆς ἀνδρικής ἀκοιλίας.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1896 ἐταξείδευσα εἰς Σύρον, ὅπου καὶ ἔλαβα σειράν θρησκευτικῶν ὁμιλιῶν. Ἐν τῇ ξηνοδοχείῳ, εἰς τὸ ὁποῖον κατέλυσα, ἦτο ἀπὸ ἡμερῶν καὶ κύριός τις ἐξ Ἀθηνῶν, ἄγαμος καὶ κοσμογυρισμένος, φορτικῶς δὲ φλύαρος, χωρὶς νὰ εἶνε τοῦτο τὸ μικρότερον ἐλάττωμά του. Μόλις τριάκοντα δύο ἐτῶν, παρουτίζε βεβύτατα ἔχνη καμάτου σωματικοῦ, ἐτέρπετο δὲ νὰ ἐπιδεικνύη πολλὴν γνώσιν τοῦ κόσμου ἀνάμικτον μὲ κόρον καὶ ἀηθίαν τῆς ζωῆς. Εὐθὺς μὲ τὴν πρώτην γνωριμίαν μας ἐσπευσε νὰ μοι ἀνακοινώσῃ τὰς περὶ τῶν ἀνθρώπων θεωρίας του, ἰδίᾳ δὲ τὰς περὶ γυναικῶν. Ἦτο φιλόσοφος τοῦ ρύπου καὶ τοῦ βορβόρου, δὲν εἶδε στασεὶ δὲ νὰ διατυπώσῃ ὡς πόρισμα, ὅτι ἡ τιμὴ εἶνε τὸ πρῶγμα, περὶ τοῦ ὁποῖου ὀλιγώτερον φροντίζει τὸ γυναικεῖον φύλον, ἢ θελα νὰ τὸν διακόψω, ὅπως τὸν ἐρωτήσω ἂν ἔχη μητέρα. Ἄλλ' αὐτὸς ἐπρόλαβε νὰ μοι εἴπῃ ὅτι οὐδὲ διὰ τὴν μητέρα του δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην.

Ἐποθέτω, πιστεύω μᾶλλον, ὅτι ὀλιγίστοι εἶνε ἐν Ἑλλάδι οἱ ὄθοντες τὸν κυνισμόν των εἰς τοιοῦτο σημεῖον. Λυσ-

τυχῶς ὁμοῦ δὲν εἶνε μικρὰ καὶ ἀραιὰ ἡ ἀγάλη τῶν παραλυμένων ἐκείνων, οἵτινες φρονοῦσιν ὅτι, ἔξω ἀπὸ τὴν μητέρα των καὶ τὰς ἀδελφάς των, ὅλαι αἱ ἄλλαι, γυναῖκες καὶ κόραι, μετέχουν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον, ἀπὸ τὰ ἦθη τοῦ ἐλαφροῦ λεγομένου κόσμου, καὶ ὅτι ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς σωφροσύνης ὑπάρχει ἡ δεσποτεία τοῦ ἐπιτίκτου καὶ τῆς σαρκός, ἔσται νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀκόλαστον ἀναίσχυνην τῆς.

Ἡμεῖς δὲν θ' ἀρνηθῶμεν, ὅτι τὸν κόμον τῶν τιμῶν γυναικῶν καὶ νεανίδων μολύνουσι ἐλαφρὰ καὶ ἐπιπόλαια γυναικα, τὰ ὅποια εἶτε ἀφ' ἑαυτῶν, εἶτε προκαλούμενα ἀπὸ τὴν ἀνδρικήν διαφθοράν, δουλεύουσιν εἰς τοὺς οἴστρους τῆς σαρκός, ἀλλὰ θὰ ἦτο ἄδικον ἂν εἰς τὸν συρφετὸν αὐτὸν κατατάσσοντο ὅλαι αἱ γυναῖκες καὶ ὅλαι αἱ νεάνιδες. Τὸ ἀληθὲς μάλιστα εἶνε ὅτι αἱ εὐκολοὶ εἰς παρακτροπήν, εἰς παραπλάνησιν, εἰς πτώσιν, τυγχάνουσιν ὀλίγα ἀπέναντι τοῦ μεγάλου γυναικεῖου πλήθους, τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ μὲν νὰ μὴ εἶνε ἕξνον πρὸς τινὰ φιλαρέσκειαν, ἀλλὰ παραμένει ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς οἰκογενειακῆς τιμῆς. Καὶ ἐξ ἐκείνων δὲ, αἱ ὁποῖαι, ὡς κόραι, ἀπὸ πόνου ὑπανδρείας, καὶ ἐνεκα τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας, ἐφαινοῦτο πολλὰκις βάλλουσαι τὰ δίκτυά των πρὸς ἄγρην ἀνδρός, αἱ πλείσται μετὰ τὴν ὑπανδρείαν, ἂν μάλιστα ἐπιτύχωσιν ἄνδρα συνέτον, τρέπονται νηφελῶς εἰς τὰ ἔργα τῆς οἰκοκυρσύνης καὶ γίνονται ἀφωτισμένοι σύζυγοι καὶ φιλοστεργόταται μητέρες.

Ἄλλ' οἱ διεφθαρμένοι νεανῖαι, καὶ τὰ ἐν ἀμαρτίαις ἐγγηράσαντα, χωρὶς τὴν ἀμαρτίαν νὰ παραιτήσων, γεροντοπαλλήκαροι, βλέπουσι τὰ πράγματα εἰ' ὄρασεως, ἥτις εἶνε λίαν διεστραμμένη. Τὰς σεμνάς καὶ τὰς τιμὰς γυναικῆς δὲν τὰς γνωρίζουσιν αὐτοί. Δίδου μὲ τὰς νοσηρὰς των κλίσεις, μὲ ψυχὴν καὶ μὲ σάρκα ὀλεθρῶς μαγνητικῆς ἀπὸ τὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν διαφθοράν, μόνον εἰς φεῦλα γύναια πλησιάζουσι, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀρούντι τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὴν πείραν των. Τοιοῦτοτρόπως δὲ οὐτε εἰς τοὺς χρηστούς καὶ τιμίους κύκλους συχναίτουσι, διότι δὲν εὐλαίρουσι, καὶ δίδου δὲν ἀρέσκονται, οὐτε, ἂν συναντήσωσι τὴν γυναῖκα τὴν σώφρονα, τὴν κόρην τὴν σεμνήν, εἶνε ἱκανοὶ νὰ τὰς παραδεχθῶσιν ὡς τοιαύτας. Διότι ἐρημοὶ αὐτοὶ οὐτε ἀπὸ κόσμου συνασθήματα

καὶ ἦθη, καὶ προστριβόμενοι συχνὰ εἰς γυναῖκα διεφθαρμένα, εἰς ἀκολάστους ἐδ διηγήσεις καὶ ἀνακοινώσεις πάντοτε ἀνασχολούμενοι μετὰ τῶν ἐν ἀκολασία καὶ ἀναίσχυντῃ ἐταίρων αὐτῶν, νομίζουσιν ὅτι ἡ φαινόμενη ἐνάρετος προσποιεῖται ἀπλῶς ὅτι εἶνε τοιαύτη, ἐνῶ ἡ ὑποκεκρυμμένη διαφύραρ τῆς εἶνε ἴσως μεγαλύτερα.

Ἐκ δὲ τούτου τί ἀκολουθεῖ ; Ἐκ τῶν διεφθαρμένων ὀλιγίστοι δύνανται νὰ στέργουν ὡς σύζυγον γυναῖκα διεφθαρμένην. Καὶ αὐτοὶ ἀκομή, οἱ ὅποιοι ὄλα τὰ εἶδη τῆς ἀσελγείας τα ἐσοίμασαν καὶ εἰς ὅλους συνεκυλιώθησαν τοὺς βορβορούς, δὲν ἀνεχονται νὰ ἐυλέξωσι σύζυγον, ἥτις θὰ ὠμοίαζε μὲ τὰ γνωστά εἰς αὐτοὺς γυναῖκα. Διότι τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς, εἶνε τόσον ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὸν οἰκογενειακὸν βίον, ὥστε καὶ αὐτοὶ, οἱ ὅποιοι τίποτε οὐκ ἐσεβάσθησαν, δὲν στέργουν νὰ ἐγκαθ. ὀρυθῇ τὸ αἶσχος εἰς τὸν οἶκόν των διὰ γυναικὸς φαύλης. Ἐπειδὴ ὅμως τὴν εὐρεσιν τοιαύτης γυναικὸς θεωροῦσιν ἀδύνατον, φρονούντες, ὡς ἀνεπιτύχαμεν, ὅτι ὄλαί αἱ γυναῖκες δὲν διαφέρουσιν ἀπὸ τὰς γνωρίμους των, ἢ ὅτι σπανιώτατον εἶνε νὰ εὐρεθῶσι διαφρετικαί, ἀποφεύγουσι τὸν γάμον, προφάσει μὲν ἐνεκα τῆς γυναικείας διαφθορᾶς, πρᾶγματι δὲ ἐνεκα τῆς ἰδικῆς των σήφως καὶ κακοηθείας.

Διὰ τούτο, ἐφόσον οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες πλεονάζουσι, καὶ αἱ τοιαύται ἀφορμαὶ θὰ ἀυξάνωσιν, ἐντεῦθεν δὲ, κατ' ἀντιστροφὴν καὶ ἀντίθεσιν, θὰ ἐπέρχεται ἐλάττωσις τῶν γάμων.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Γ'

ΠΡΟΣ ΟΡΘΟΔΟΜΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗΝ ΓΥΝΑΙΚΑ

(βλέπε προηγούμενον φύλλον).

3. Νῦν δὲ ἄς ὑποθεσωμεν στιγμὴν, καθ' ἣν διανοεῖσθε ἀδιάφορα μόνον πράγματα. Ἐθῶς καὶ χωρὶς τίνος ἐξωτερικῆς εὐκαιρίας σὰς παρουσιάζεται ἡ σκέψις ἀγαθῆς τίνος πράξεως. Πόθεν προέρχεται αὕτη ἡ σκέψις ; Ἐς ὑμῶν ; Ἀλλὰ νὰ προσέθῃ εἰς τὸ εἶναι, ἔπρεπε νὰ θέλητε νὰ πράξητε αὐτήν, ἔπρεπε ὡς τόσαι ἄλλαι νὰ ἦνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σκέψεως. Ὅθεν ὑμεῖς δὲν ἐσκέπτεσθε περὶ τούτου. Ἐν ὑμῖν λοιπὸν ὑπάρχει πηγὴ ἀγαθοῦ, ἀνεξάρτητος τῆς ὑμετέρας θελήσεως, ἐπιτηρήτης παρουσιαζῶν ὑμῖν τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Τισοῦτετρόπως ἡ συνείδησις σὰς ὑποκατῆ καὶ προτρέπει νὰ πράττητε τὸ ἀγαθόν, ἢ τοῦ πᾶν ὅ, τι εἶνε διατεταγμένον ὑπο τοῦ ἡθικαῦ νόμου καὶ συμφῶνον πρὸ τῆν ταλθεῖαν ταξιν ὑπο τοῦ Διαιουργοῦ τοῦ ἀμπαυτος κόσμου. Ἰσοῦ ἔρχεται ὁ ὀδηγὸς ἐγκάθως διεγερῶν ἐν ὑμῖν τὴν ἰδέαν τοῦ πρᾶκτοῦ καθελκόντος. Διότι δὲ ἡ ἀληθεύει περὶ ὑμῶν, κυρία, ἀληθεύει καὶ περὶ πάντος ἄλλου, ἂν καὶ δὲν βλέπωμεν πάντοτε, ἢ αἱ ἀθανάτω τὰς γνωστοποιήσεις ταύτας, διὰ τὸν δὲν ἔχομεν ἀρνήσομεν ἔστιν, ὅπως πρόσδεξομεν εἰς αὐτάς. Ἀλλὰ τὸ καὶ δὲν εἶνε ἔσσαν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, ὅσον ἡ πραγματικότης καὶ ἡ πείρα, τὴν ὁποῖαν ἐλάβομεν, αὐτῶν, αἱ ἀποδεικνύουσαι τὴν

πραγματικὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ δι' αὐτὸ τούτο τὴν ἀλήθειαν τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ.

Ἐρωτῶ ἦδη ὑμᾶς, Κυρία, ἠκούσατέ ποτε πιστῶς τὴν φωνὴν τῆς συνείδησεως καὶ ἐπληρώσατε τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον ἐπιβαλλόμενον ὑμῖν καθήκον ; Πραχρῆμα σὰς γνωστοποιεῖ ὅτι θὰ βραβευθῆτε διὰ τὴν πιστότητα ὑμῶν, καὶ μάλιστα ὅτι θὰ ἀμειψθῆτε κατὰ τρόπον ὄχι ἀνάλογον πρὸς τὴν πράξιν τῆς ὑπαικοῆς, ἐν ᾗ ἡ ἀμοιβὴ καὶ ἀνταπόδοσις αὕτη δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ συναίσθημα τῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ τῆς γαλήνης, ἀλλ' εἰς τὴν βεβαίαν καὶ μακροῖαν ἐλπίδα τῆς ἀθανασίας, τὴν ὁποῖαν, ἐνωτέραν οὐσαν τῶν ἡμετέρων δυνάμεων, δὲν δυνάμεθα εἰσεθεῖν νὰ προμηθευθῶμεν. Ὁ ἄνθρωπος, σημεῖωτατε, δὲν ὑπόσχεταί ποτε πρᾶγμα, ὅπερ ἀδυνατεῖ νὰ δώσῃ προσκαιρον ἀπόλαυσιν καὶ εὐχαριστοῖαν, δὲν ὑποσχεταί, οὐδὲ ἐγγυᾶται τὴν ἀθανασίαν ἐπὶ τῆς γῆς, ἂν καὶ ἐφίεται αὕτης, οὕτε τὴν πορλίαν εἰς τοὺς ἀστέρας, ὅσον καὶ ἂν ἐπιθυμῇ νὰ γνωρίσῃ κάλλιον αὐτοὺς. Ἐα σχεδία, ἢ μάλλον αἱ βουλαὶ καὶ ἐλπίδες αὐτοῦ οὐδέποτε ὑπερβαίνουσι τὴν σφοδρὰν καὶ τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας τῶν ἀσθενῶν αὐτοῦ δυνάμεων.

Διατὶ λοιπὸν, Κυρία, θεραπεύουσα τὴν ἀξίαν τῆς ἀρετῆς ἀπεύθετε ἐν μέσῳ τῆς ζωηρωτέρας τοῦ τάφου νυκτός, ὅπως συλλάβητε τὴν εὐτυχίαν ; Πως ἐλπίζετε δοξᾶν αἰώνιον ; Ὁ Θεὸς μόνος ὡς παντοδύναμος ἔχει τὴν δυνάμιν νὰ δώσῃ ἡμῖν τοιοῦτον ἀγαθόν. Ναι, αὐτὸς μόνος ἐμπνέει ἡμῖν τὸ αἶσθημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ὑπόσχεταί διὰ τῆς ἰδικῆς ἡμῶν καρδίας, καὶ τὸ ὁποῖον ὑπόσχεταί διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου εἰς πλείστα πρόσωπα μηδέποτε δυνηθέντα νὰ ἐνοήσωσι τὴν παρηγορητικὴν διάλεκτον τῆς θαίας Ἀποκαλύψεως. Ἰσοῦ διατὶ ἀνεδειχθῆσαν ἄνθρωποι θυσιασάντες ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ διατηρήσαντες ἕως τελευταίας πνοῆς τὴν ψυχὴν ἐν βαθυτάτῃ γάληνῃ καὶ ἀταραξίᾳ, διότι ὁ μισοθροδοτῆς Θεὸς μέλλων νὰ ἀνταμειψῇ αὐτοὺς ἐποίησεν, ὥστε νὰ βλέπωσι σαφῶς τὰ ὄρια τῆς μακαρίας αἰωνιότητος !

Νῦν δὲ σὰς παρακαλῶ, Κυρία, νὰ παρατηρήσητε ὅτι ἡ συνείδησις εἰδοποιουσα πρῶτον περὶ τοῦ κακοῦ, τὸ ὁποῖον ὀρεῖλομεν νὰ ἀποφυγῶμεν, δεῦτερον περὶ τῆς τιμωρίας ἢ ποινῆς, ἥτις ἀκολουθεῖ μετὰ τὴν παρακοήν, τρίτον περὶ τοῦ καλοῦ, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πράξωμεν, καὶ τέταρτον περὶ τῆς ἀνταποδόσεως καὶ ἀμοιβῆς διὰ τὴν γενομένην ἀρετὴν, ἀποδεικνύει εἰς ἡμᾶς 1) ὅτι εἰς ὑπάρχει Θεός, 2) ὅτι ὁ Θεὸς οὗτος ἐν τῇ παγγνωσίᾳ αὐτοῦ βλέπει ἡμᾶς οἰά παντός, 3) ὡς οἰκτιρῶς εἰσιμάζει εἰς ἡμᾶς πονηρῆς ἢ ἀμοιβῆς, καὶ 4) ἐπομένως ὅτι ἐπειδὴ εἶνε Κριστῆς ἀπαντων, ἡμεῖς ἐσμεν τῶν ὁλων, ἐξ αὐτοῦ, αὐτὸς εἰς αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὁ γὰρ Θεὸς ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς αὐδοκίας. (Φιλιπ. 6', 13). Αὐταὶ λοιπὸν αἱ τέσσαρες ἀλήθειαι εἰσὶν ἡ βῆσις πάσης ἡθικῆς, καὶ ἡ Ἀποκαλύψις, ἢ μάλλον ἡ ἁγία Γράφῃ, ἐν τῇ συνολῇ αὐτῇ ἐστὶ μόνον ἡ ἐπιβεβαίωσις καὶ ἀνάπτυξις αὐτῆς.

Ὅτω, Κυρία, ἐνοεῖται ὁ λόγος καὶ ἡ συνείδησις, ὅπως οὐκ ἔξουσιν ἡμῖν ὅτι ἐστὶ Θεός, ὁ μὲν δεικνύσιν αὐτὸν ἐξωτερικῶς ἢ

ἐκτός ἡμῶν, ἢ δὲ ἐσωτερικῶς, ποιῶσιν, ὥστε νὰ ἀιθανθῶμεν αὐτὸν ἐν τῇ καρδίᾳ. Ἐς θαυμάσωμεν λοιπὸν τὴν σφίαν τοῦ Θεοῦ, μετ' ἧς προῦνόησεν περὶ τῶν ἡθικῶν ἐναγκῶν μας, διότι δὲν περιώρισεν ἡμᾶς εἰς μόνην τὴν αἰσθητὴν γὰρ τῶν φυσικῶν ἀντικειμένων, ἀλλ' ἠθέλησεν εἰδικῶς ὅπως ἡ βρασις καὶ ἡ ἀκοή χρησιμεύουσιν ἡμῖν συναλλήλως, ὥστε νὰ ἐπιθεβαῖωσι τὴν πραγματικὴν παρουσίαν τῶν ἀντικειμένων, τῶν δυναιένων νὰ ἐπιδρῶσι καὶ ἐνεργῶσιν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων σωματίων εἴτε πρὸς καλόν, εἴτε πρὸς κακόν. Ἐδῶκεν ἡμῖν τὸν λόγον διὰ τὸ νὰ ἦ ὁ ὀρθολογὸς τῆς ψυχῆς, καὶ τὴν συνείδησιν διὰ τὸ νὰ ἦνε τὸ οὐδ' ἦθεν δικαίως λέγουσιν ὅτι τὰ φῶτα τοῦ λόγου καὶ τὰ συναίσθηματα τῆς συνείδησεως ἀποδεικνύουσιν ἡμῖν τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ. Ὅτω δὲ θὰ εἴχομεν ψευθὴ ἰδέαν τῆς συνείδησεως, ἐὰν ἐξελεγχθῶμεν αὐτὴν ὡς πρὸς τὴν ἀνατροπῆς, ὅπως οἱ ἀνθρώπινοι νόμοι, οὕτω καὶ ἡ ἀνατροπὴ ποικίλλει ἐκ' ἄπειρον κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ μέσα αὐτῆς, ἐν ᾗ ἡ συνείδησις εἶνε ἡ αὐτὴ τεκταχῶ καὶ πάντοτε εἶνε δυνάμεις, τῆς ὁποῖας ἡ χρῆσις δὲν ἀφῆθη τόσον εἰς τὸ αὐθέρπτον, ὅσον αἱ λοιπαί. Ἡ φαντασία δυνάτην νὰ πλανηθῇ, ὡς καὶ ὁ λόγος εἰς τὸ πλῆθος τῶν κρίσεων καὶ ἐν μέσῳ τῶν ψηλαφῆτων σκέτων τῆς ἀγνοίας ἡμῶν. Ναι, Κυρία, δύνανται νὰ ἀποπλανηθῇ μεγάλως καὶ νὰ πρεθῇ ἐπὶ τοιοῦτον, ὥστε νὰ ὑποβίβῃ τὰ πλέον ἄτακτα καὶ ἀκονόντα πάθη, ἐν ᾗ ἡ συνείδησις διατελεῖ μάλλον ἀνεπηρέαστος ἀπὸ τὰς πλάνας καὶ τὰ πάθη, καὶ ζητεῖ νὰ μᾶς ἀναγκαιτῆζῃ ἀπὸ τὰς πτώσεις μας καὶ νὰ μᾶς ἐκπαυφῆ εἰς τὴν εὐθείαν, καὶ δταν ἀκόμη κλειώμεν τὰ ὄτα μας πρὸς τὴν φωνὴν αὐτῆς.

Ἐντεῦθεν προέρχεται τὸ ὅτι οἱ ἔθνηκοί, καίπερ προσφέροντες θυμίαμα εἰς τιμὴν τῶν ψευδῶν θεῶν των, μεσῶν ἐγκλημάτων, προετίμων ὅμως τὰς ἀνθρωπίνους ἀρετάς ἀντὶ τῶν ἐλαττωμάτων τῶν ὑποτιθεμένων τούτων θεῶν. Ἄλλ' ἐὰν ἡ ἀνατροπὴ δὲν δίδῃ δυνάμεις, ἀναπτύσσει ὅμως καὶ δύνανται μέχρι βαθμοῦ τίνος νὰ τελειοποιήσῃ ταύτας διὰ τῆς ἀναπτύξεως, εἰς τούτο δὲ συντελεῖ μεγάλως ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ Χ. ΔΟΥΛΗΓΕΡΗ

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Ἀγαπητοὶ ἀναγνώσταί, Εἰς τῶν ἀοιδίμων περ' ἡμῖν ἀρχαίων Ἰεροκηρῶν διηγήθη ποτὲ εἰς τοὺς ἀκροτάς του ἔντιν Ἰερφ. Ναφ ἐν ἀρεταῖς γλώσσῃ τὰ εἶξῃς περίπου. Δύο φίλοι κληροῖ, εἶπεν, ἐξῆλθον χερὶν κληροῖ καὶ εἰσῆλθον εἰς πυκνὸν δάσος, ἐκεῖ δὲ χωρισθέντες κατέλαβον μακρὰ ἀπ' ἀλλήλων θέσεις ἐπικαίρους καὶ ἀνέμεινον τὴν διέλευσιν θηραμάτων, τὰ διότι ἐπιμελῶς ἐξέζητουν οἱ ἀνιχνευτικοὶ κύνες ἀναθεωροῦντες τὰς λόχμας τοῦ δάσου.

Μετὰ κήροδον χρονικοῦ τίνος διασπῆματος, ὅτε καὶ πλείτερον εἶχον ἀπομακρυνθῆ ἀπ' ἀλλήλων καὶ διὰ τὸ σύνδεσμον τοῦ τόπου δὲ ἐβλήκοντο, ἠνοήθη ποτὲ τὸ μέρος τοῦ ἐνὸς ἐξ αὐτῶν κήρος ἔβλου καὶ μετ' ὀλίγον βροντώδεις φωναὶ καλοῦσαι τὸν δεῦτερον εἰς βοήθειαν.

Ὁ δεῦτερος βλέπων, φέινεται, ζωηρὰ τὰς ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἀνιχνευτικῶν κυνῶν του, κλυσοῦσας δηλονότι τὴν προσέγγισιν αὐτῶν ἐπὶ τὰ τελευταῖα ἔγνη τῶν κλυτῆτουμένων θηραμάτων, ἐδυσκολεύετο νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν θέσιν καὶ προστρέξῃ εἰς τὸ μέρος τοῦ καλοῦντος αὐτόν, τοῦθ' ὅπερ τὸν ἠνάγκασε νὰ ζητήσῃ μακρόθεν ἐξηγήσεις περὶ τοῦ τί συνέβαινον.

Ἰσοῦ δὲ τί συνέβαινον, ὁ πρῶτος ὁ καλῶν εἰς βοήθειαν τὸν δεῦτερον συναπλάκη μετ' ἐνὸς λύκου εἰς τὸ δάτος, τὸν ἴσοτον κυρτοβόλῃς κειρίως εἶχε πληγῆσθῃ, καὶ ἐπισσελούμενος τοῦ φυσικοῦ τοῦ ζῆου αὐτοῦ ἐλαττωμάτος, καθ' ὃ δὲν δύνανται νὰ πρέσῃ εἰδικῶς πρὸς τὰ ὀπισθεν καὶ μάλιστα κρατούμενος ἐκ τῶν ὀπισθεν, ὤρμησε καὶ συνάλαθεν αὐτὸν ἐκ τῆς οὐρᾶς, ἀλλ' ὁ λύκος ἀντέσχεν ἀκόμη καὶ ἐβόηζε μετ' οὐκ ἐπιθυμῶν παρσύρων οἰκτιρῶς τὸν προσκολληθέντα εἰς τὴν οὐρὰν αὐτοῦ κληροῖ, οὗτος δὲ ἀπεκλιθῆς περὶ τῆς σωτηρίας του ἐκέρραγῃ εἰς κρυγὰς καλῶν τὸν μακρὰν ὄντα φίλον του εἰς βοήθειαν πρὸς σωτηρίαν, διότι κρατῶν τὴν οὐρὰν τοῦ λύκου κατεμωλωπιζέτο, ὡς ἄχυρον παρασυρόμενος καὶ εὐθεν καὶ ἐκείθεν κλυτοῦμενος, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀπελύετο τοῦ λύκου ἐφοβέτο, διότι οὗτος τότε θὰ ἐστρέφετο ἐλευθέρως κατ' αὐτοῦ καὶ ὅθ τὸν κατεσπάρτατεν.

Ἡρώτησε λοιπὸν ὁ δεῦτερος μακρόθεν φωνῶν αὐτῶ. Τί τρέχει ; τί με θέλεις ; ὁ «Ἐλα εἰδῶ, τῷ λέγει, διότι ἐδάρεσα ἕνα λύκο καὶ τὸν κρατῶ ἀπὸ τὴν οὐρᾶ.» «Αἱ, τῷ ἀπαντᾷ, τί με θέλεις ἐμε, ἐὰν δὲν μπορῆς νὰ τὸν κρατήσῃς, ἀφῆσε τον νὰ φύγῃ. Καὶ ἐκείνος «Ναι, τῷ ἀπαντᾷ, τὸν ἀφῆνω, ἀλλὰ δὲν μ' ἀφῆνειν».

Καὶ μετὰ τὴν ἐκστόμισιν τῆς τελευταίας λέξεως τοῦ εὐφροῦς Ἰεροκήροκος οἱ ἀκροτάς του ἐκινήθησαν εἰς γέλωτας, ὁ δὲ Ἰεροκήροϋ με σοβαρὸν ὕρος παρετήρησεν αὐτοῖς εἰπὼν «Γελᾶτε ; δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε, ἀλλὰ νὰ κλαῖτε. Καὶ ἀνέπτυξεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι ἡ εἰκὼν τοῦ κληροῖ μετὰ τὸν λύκον εἶνε πανομοιοτάτη μετὰ τὴν εἰκὼν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὴν ἀμαρτίαν, διότι, ὅπως ὁ κληροῖς τρέχει εἰς τὰ ἄγρια δάση καὶ εἰς τοὺς κρηνοῦς καὶ ζητεῖ θηράματα, οὕτω πως καὶ ὁ ἀνθρώπος τρέχει τὸν κρηνοῦδῃ δρόμον τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀπωλείας, καὶ ἀφοῦ τελείως ἐκώθη μετ' αὐτῆς, ἀγεται πλέον καὶ φέρεται ἡθικῶς καὶ σωματικῶς κατωμωλωπισημένος, καθὼς ὁ ἐχόμενος ἀπὸ τῆς οὐρᾶς τοῦ λύκου καὶ ἐλευνά ὑπ' αὐτοῦ παρασυρόμενος κληροῖς.

Καὶ νὰ θελήσῃ δὲ νὰ ἀφῆσῃ τὴν ἀμαρτίαν, βλέπων τὰ πράγματα, τὰ ὅποια τῷ ἐπήνεγκε, καὶ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῆς τελείας καταστροφῆς του, πλὴν μόλις ὁ ἀνθρώπος κάμῃ ἀρχὴν ἀποχῆς, μόλις ἀποστῇ ἀπὸ οἰουδῆποτε μικροῦ ἢ μεγάλου κακοῦ, ἀφοῦ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἢ ὅποια τὸν ἔχει ὑπερδουλώσῃ, αὕτη στρεφομένη μακροδύστηρον κατ' αὐτοῦ τὸν καταδιώκει, ὡς ὁ λύκος, καὶ αἰχμα-

λιπίζουσα αυτόν τῷ ἰσχυρῶς τὸ αὐτεξούσιον καὶ πᾶσαν ἡν-
κὴν δυνάμιν καὶ ὑπόταξιν.

Ἡ σχετικὴς ὑγιὲς ἀρχαία φιλοσοφία, ἀγαπητοὶ ἀναγνώ-
σται, κατώθησε μὲν τὴν ἀποσπῆρσιν τῶν νοῦν τῶν ἐξωγεωμένων
πνευμάτων ἀπὸ τῶν ἀγάλματα τῆς πολυθείας, ἠδυνήθη ὡταύ-
τως τὴν διασσεύσθη τὸς ὑπὸ ψευδῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων,
τῶν πορισμάτων δηλονότι καὶ λοιπῶν υποθαλαπιόμενα πικρὰ τῶ
πότε λαφύ μισολογικὰς παραδόσεις, ἔργουσε τέλος τὴν διόση τὸ
θέμα τῆς ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ ἀγορευσεως τοῦ Θεοῦ τῶν
Ἰθῶν Ἀποστόλου Ἰδοῦσα βωλὴν τῷ Ἀγγούστῳ Θεῶν,
ἀλλὰ καὶ ἀπέχευ ἀπὸ τοῦ νὰ καταδαμάση καὶ κατανικήση
τὸ ἄγριον θηρίον, τὸν ναητὴν λύκον, καὶ ἀπαλλάξῃ ἡ ἀνακου-
φιστὴ τοῦλάχιστον τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν ἐπαχθῆ ζυγὸν καὶ
τὴν σκληρὰν δυνάμιν τῆς ἀμαρτίας.

Καὶ πρὸ τοῦ Σωκράτους ὁ ἐθνικὸς κόσμος οὐδέποτε ἐναυ-
τισεν ἐν συνόλῳ τὴν ἀλήθειαν μετὰ τὸ ψεύδος, τὸ ἀγαθὸν μετὰ
τοῦ κακοῦ, ὡς ἡ σημερινὴ τινῶν χειρὸν τῆς ἀμαρτίας ἡμιμά-
θεια, ἀλλὰ παρεδέξατο, ὅτι τὰ διενεργούμενα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώ-
που παρὰ τὴν ἐλευθερίαν βούλησιν καὶ θέλησιν αὐτοῦ ἀπετέ-
λου τὸ ἡθικὸν κληῖσμα καὶ τὴν παρὰ φύσιν κατάστασιν
τῆς φύσεως τοῦ.

Ἐίγε πρὸς τοὺς τοὺς ὀρχαίους ἐκείνος κόσμος τὴν ἀρετὴν νὰ
συναισθῆται καὶ νὰ διαγιγνώσκῃ, ὅτι τὸ κακὸν καίτοι ἐκτός
τῆς εὐγενοῦς φύσεως τῆς φύσεως, ἦν δὲν ἐταύτιζε μετὰ τὸ
κακὸν, καὶ ὅτι ἡ θέλησις τοῦ ἦτο ἀσθενῆ καὶ ἀνεπαρκῆς
πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ζυγοῦ τῆς ἀμαρτίας, τοῦθ' ὅπερ ἀπρο-
καλύπτως καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Σωκράτους ὠμολόγησαν,
ὡς λ. γ. ὁ Πύρριπιδης, ὅστις ἐμβάλλει εἰς τὸ στόμα τῆς
Μηδίας τὴν τότε κοινὴν πάντων ὀμολογίαν ταύτην «Καὶ
γιγνώσκω, ὅτι μέλλω ἔρῃν κακὰ, θυμὸς δὲ κρείτ-
των τῶν ἐμῶν βουλευμάτων».

Ἦν «θῆμιον», ἢ ὅτ' ἀπὸ παρὰ τὴν κακὰ καὶ τὰ παν-
τοειδῆ πᾶθῃ μόνον Θεῶν δυνάμει ἠδύνατο νὰ κατασυντρίψῃ
καὶ ἀπαλλάξῃ τὸν ἀνθρώπινον φρονησάτου ἐγθροῦ πολέμη-
τορὸς μόνον ἡ δυνάμει Ἐκείνου, πρὸς τοῦ ὁποιοῦ ἐμαρτύρηθη
ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ ἀπ' αἰῶνων, ὅτι μέλλει νὰ
συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ναητοῦ ὄρωσ, ἠδύνατο νὰ ἀνεγαίρη
τοῦ ἡθικοῦ βορβόρου τὸν ἀνθρώπινον καὶ ἐνίσχυση τὴν κατα-
κεκρωκυῖαν θέλησιν αὐτοῦ, ὡς ἀντὶ νὰ λέγῃ τὸ Πύρριπιδῶν
ἀθυμὸς δὲ κρείττων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων»
νὰ δύναιτο, θεῶν, νὰ φωνῇ «Τὰ πάθῃ κατώτερα τῶν
ἐμῶν βουλευμάτων».

Ἡ δυνάμει καὶ τὸ ἔργον αὐτὸ, ἀγαπητοί, ἀνήκει Μόνον
εἰς τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν τοῦ ὁποιοῦ ἡ ἐλευσίς ἦτο ἡ κοινὴ
προσδοκία τῶν ἐθνῶν.

Μόνον εἰς Αὐτόν, ὅστις, ὡς Ἐνανταρχος τῷ Πατρὶ, ὡς
Ἰσὴν τοῦ Ἐκείνου Θεοῦ, ἐπιστάτευτο καὶ ἐξῆρκεν ἡ γεννηθῆ
ἡλιθάδας ἑτῶν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων φρονησάντων
διὰ τῶν πρὸς Αὐτοῦ ἀσφιστάτων Προφητειῶν καὶ διὰ τοῦ
λογικοῦ φωτός.

Μόνον εἰς τὸν Ἰησοῦν, τοῦ ὁποιοῦ τὴν καρπὸν σάρκα Πέν-
κην ἀναγγέλλει ὁ ἀγγέλος εἰς τὸν Ἰωσήφ, (ἔβρ. Εὐαγγέλιον
Κυριακῆς πρὸς τῆς Χριστοῦ Πενήκτου), ὡς τὴν μόνον

ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς δυνάμει καὶ τοῦ
δουλοῦ τῆς ἀμαρτίας· ἀτὲρ εἶται δὲ λέγει πρὸς τῆς Προθε-
νου, Ἰθῶν καὶ καλέσειε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν·
Αὐτοῦ νὰ δόσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀμαρ-
τιῶν αὐτῶν».

Καὶ ἰδοὺ ἡ εἰλικὴ καὶ ἡ προσδοκία τῶν ἐθνῶν διὰ τῶν γε-
γονότων, τὰ ὁποῖα ἐκτυλίσσονται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ καὶ τῆς καθόλου ἀνθρωπίνου, μεταβλήθη δὲ
τοὺς ἔχοντας πνευματικὴν καὶ ἡθικὴν αἰτιότητα εἰς πεποιθήσιν.

Ἡ γὰρ καὶ τὸ πῶς τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ κηρύ-
χουσε τὸν νοῦν καὶ ἐνίσχυσε τὴν θέλησιν. Ἡ δυνάμει τοῦ
ἀγγελικοῦ ἐγθροῦ ἐξαιρηθεῖσθαι. Ἡ πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ
τελειότητα ὁδὸς ἠνοήθη κύσει. Ἐκείνος πλεον ἐοικέντος
τοῦ ἀρρήτου πνευματικοῦ κάλλους τοῦ Θεοῦ τοῦ Σωτή-
ρος καὶ παραδίδων τὴν καρδίαν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰησοῦν εὐγε-
ρέστατα δύναιτο νὰ εἴπῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς τὸ «Ἐ-
μοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ».

ΚΛΗΘΚΟΝΤΑ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΕΚΝΑ

(Συνέγραψεν ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Ὁ πατέρες καὶ μητέρες, ἐὰν τὰ παραδείγματα, ὁ βίος,
οἱ λόγοι καὶ αἱ συμβουλαὶ δὲν συμφωνῶσι καὶ δὲν ἀνταπο-
κρίνονται πρὸς τὰς προθέσεις ὑμῶν, εἰς μάνην συμβουλευτέ
τὰ τέκνα σας πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, εἰς μάνην ποσ-
παθεῖτε νὰ ἀναθρέψῃτε καὶ παιδαγωγῆσθε αὐτὰ εὐσεβῶς
καὶ χριστιανικῶς. Καὶ διατί; Διότι ὁ κακὸς, ὁ ἄτακτος, ὁ
ἀνάρμοτος καὶ ἀπροσῆκός ὄντων βίος καὶ διαγωγή καταπνέσει
τοὺς κόπους καὶ τὴν καρπὸν ὄλων τῶν προσπάθειων ὑμῶν.
Διότι πῶς θέλετε ἵνα τὰ τέκνα ὑμῶν κάμωσιν ἐκεῖνο, ὃ
ὁποῖον οἱ πρότεροι, τὰ παραδείγματα καὶ αἱ συμβουλαὶ ὑμῶν
καταδικάζουσι καὶ περιφρονοῦσι; πῶς θέλετε ἵνα τὰ τέκνα
ὑμῶν συνειθίσωσιν εἰς τὴν μετριοφροσύνην καὶ εἰς τὴν ἀπλό-
τητα τῶν ἐνδοκιάτων, εἰς τὴν μετρίτητα τῆς βριβείας καὶ
τῆς ἰδέσεως, ἵνα αὐτὰ βλέπωσι νὰ ζῆτε καὶ νὰ διαγῆτε βίον
ἄτακτον καὶ νὰ εἰσθε δοῦλοι τῆς ματαιότητος καὶ τῆς τρυφῆς
καὶ τῆς πολυταλείας; Πῶς θὰ διδάξῃτε εἰς αὐτὰ τὴν εὐσε-
βειαν, τὴν τιμιότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἐὰν αὐτὰ βλέ-
πωσιν ὅτι ὑμεῖς δὲν εἰσθε εὐσεβεῖς, τίμιοι καὶ δίκαιοι; Πῶς
θὰ διδάξῃτε τὰ τέκνα ὑμῶν νὰ μὴ ὀργίζονται, ἐὰν ὑμεῖς διὰ
μικρὰν πράξιν εἰσθε πλήρη ὀργῆς καὶ θυμοῦ; Πῶς θὰ δι-
δάξῃτε τὰ τέκνα ὑμῶν νὰ ἐξασκῶσι τὴν ἐλεημοσύνην, ἐὰν
ὑμεῖς στρέψῃτε τὰ ὄμματα ὑμῶν μακρὰν τῶν δεομένων τῆς
βοηθείας ὑμῶν; Πῶς θὰ ἐμπνεύσῃτε εἰς τὰ τέκνα ὑμῶν τὸν
φόβον τοῦ Θεοῦ, τὸ σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς Ὁρθοδόξου,
ἐὰν αὐτὰ ἀκούωσι τοὺς γονεῖς αὐτῶν νὰ ἐπιβροῦντι, νὰ βλά-
σημῶσι τὸ ὄνομα τοῦ τριπλοκτάτου Θεοῦ, νὰ καταφρο-
νῶσι τῆς Ὁρθοδόξου, νὰ ὑβρίζωσι τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ, νὰ
καθιστῶσι τὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως γελοῖα; πῶς ὑμεῖς,
τοιούτοι ὄντες, θὰ κατορθώσῃτε νὰ μορφώσῃτε καὶ κάμῃτε
ἐκ τῶν τέκνων ὑμῶν ἀληθεῖς καὶ εὐσεβεῖς χριστιανούς, ὅτι-
νες γὰρ φρονησῶσι εἰς τὸν ναρὸν τοῦ Θεοῦ, νὰ προσεύχωνται, νὰ

ἀκροῶνται τῆς θείας λειτουργίας, νὰ ἐξομολογῶνται καὶ νὰ
ματῆγῶσι τῶν ἀγρότων μυστηρίων; πῶς θὰ κατορθώσῃτε
πάντα ταῦτα, ἀφοῦ ὑμεῖς αὐτοὶ δὲν εἰσθε εὐσεβεῖς, ἐὰν φοι-
τᾶτε εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐὰν φοιτᾶτε, φοιτᾶτε ἐν σώ-
ματι μόνον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐν πνεύματι, ἀφοῦ δὲν προσεύχεσθε,
ἐὰν ἀκροᾶσθε τῆς θείας λειτουργίας, ἐὰν ἐξομολογῆσθε, καὶ
ἐὰν ἐξομολογῆσθε, ἐὰν ἐξομολογῆσθε εἰλικρινῶς, ἀφοῦ δὲν με-
τανοήσῃτε τῶν ἀγρότων μυστηρίων, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ-
τε, φοβοῦμαι ὅτι δὲν μετανοήσῃτε ὅλως; Δὲν λέγει ὁ
Κύριος πρὸς γὰρ ἐξ ἀκαθῶν συλλέγουσι σῦκα οὐδ' ἐκ βίτου
κουγιῶν σταφυλᾶς; ὡς ὅτε καὶ ἐκ κακῶν γονεῶν συνήθως
εἶναι ἀδύνατον νὰ μορφώσῃτε καλὰ τέκνα.

Δὲν ἐρνεῖται τις ὅτι καὶ ἐκ κακῶν καὶ διαστραμμένων γο-
νεῶν γίνονται τέκνα γρηστά, εὐσεβῆ καὶ μέλη τιμῆς τῆς κοι-
νωσίας; ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἐξαίρεσις, τὴν ὁποῖαν ἡ ἀγία Γραφή
θεωρεῖ θαύμα! Αὐτὴ ἡ ἀγία Γραφή διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ὁ
Κορὴ ἦτο ἀνθρώπος ἀμαρτωλός, ἀσεβῆς καὶ πλήρης κακίας·
καὶ ὡς τοιοῦτος ἔδωκε τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἀνατροφὴν πονηρὰν
καὶ διαστραμμένην, διαπέσει αὐτὰ ἀπ' ἐνὸς νὰ ἀπειθῶσι
καὶ νὰ μὴ σεβῶνται τὸν Πατέρα, καὶ ἀπ' ἐτέρου νὰ ὑβρι-
ζωσι καὶ βλασφημῶσι τὸν Θεόν· ἡ δὲ γῆ, ἠγιασθεῖσα ἕνεκα τῆς
πονηρῆς καὶ διαστραμμένης διαγωγῆς αὐτοῦ, κατέπει μόνον
αὐτὸν ζῶντα, ἀλλὰ ὄχι καὶ τὰ εὐσεβῆ καὶ ἐνάρα αὐτοῦ
τέκνα, ἅτινα δὲν συναπολέσθησαν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῶν.
ἀπεφυρόντα νὰ μιμηθῶσι τὰ κακὰ καὶ ἀσεβῆ τοῦ πατρὸς αὐ-
τῶν παραδείγματα· ἀλλὰ τοιαῦτα παραδείγματα χαρακτη-
ρίζει ἡ θεία Γραφή θαύματα!

Ὅστε, πατέρες καὶ μητέρες, ἐὰν θέλητε νὰ εἰσθε ἀφελ-
εῖς καὶ βέβαιοι περὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ὑμῶν,
χωρὶς νὰ στηρίζετε τὴν ἐλπίδα ὑμῶν ἐπὶ τοιοῦτων ἀπατη-
λῶν ἐξαιρέσεων, φροντίσατε ἐγκαιρῶς μετ' ἐπιμελείας καὶ
στοργῆς νὰ παράσῃτε τοῖς τέκνοις ὑμῶν τὴν ἀρίστην ἀνα-
τροφὴν διὰ τῶν καλῶν καὶ χριστιανικῶν ὑμῶν παραδειγμα-
των καὶ τῶν φιλοφρονητικῶν ὑμῶν τρόπων· ἐὰν τούναντιον ἡ-
διαφορῆτε πρὸς πάντα αὐτὰ, μάθετε ὅτι φρονεῖτε· οὐ μόνον
τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα αὐτῶν, στεροῦντες αὐτὰ τῆς
θείας χάριτος, τῆς ὁποίας χρῆζομεν πάντες, ἵνα φωτισθῶμεν
δι' αὐτῆς νὰ ἀποφύγωμεν τοὺς πολλοὺς πειρασμοὺς τοῦ μα-
ταίου τούτου κόσμου. Μὴ λησμονεῖτε ποσῶς, ὅτι ἐλάβετε
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα ἀποκαταστήσῃτε καὶ κάμῃτε αὐτὰ κλη-
ρονόμους τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ οὐχὶ θύματα τῆς
ὀργῆς καὶ τῆς κατάρσεως τοῦ Θεοῦ· ἐὰν λοιπὸν ἐτοιμάζῃτε
δι' αὐτὰ τοιαύτην λυπηρὰν τύχην, φοβοῦμαι ὅτι θὰ ἀκού-
σῃτε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Ἰ. Χρ. σμύλος ὄνοκος νὰ
κρημασθῇ ἐπὶ τὸν πράχτηλον ὑμῶν καὶ νὰ καταποντισθῇτε
ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης» Ματ. 18, β. αὐτὰ δὲ τὰ τέ-
κνα ὑμῶν θὰ φωνῶσι καθ' ὑμῶν, ὅτι καταφρονηθεῖσθε ἡμέρας
καὶ ἡμέρας, καθ' ἣν ἐφέρατε ἡμᾶς εἰς τὸν κόσμον, ἀναθρέψαν-
τες καὶ ἐκπαίδευσαντες ἡμᾶς, κακῶς καὶ ἀτελῶς, ἀντὶνὰ
ἐπιγέγετε ἡμᾶς ἐν τῷ λίαν.

Μάθετε, ἀγαπητοί, ὑπὸ σπουδαίαν ἐπιφάν τὰς ταπεινὰς
ταύτας συμβουλάς καὶ παραίνεσις μου, καὶ οἱ μὲν φροντίζον

τες διὰ τὴν καλὴν καὶ γρησὴν τῶν τέκνων αὐτῶν ἀνατρο-
φὴν καὶ διαγωγὴν, ὡς καλλιέργειαν αὐτῆν μετ' ἐπιμε-
λείας καὶ στοργῆς, οἱ δὲ ἀκαθάρτοι καὶ ψυγοῖς πρὸς
αὐτὴν, τὴν ἀνατροφὴν, ἔροντες, ἕρσπεύσασιν τῶσα, ὅσα
ἀκόμη εἶναι καιρῶς, νὰ διαρρῶσῃ πᾶν ὅ,τι πρότερον προη-
μέλησαν ὡς γονεῖς νὰ προέξωσιν ὑπὲρ τῶν φιλάτων,
ὑπὲρ τοῦ πηλοῦματος τοῦ γῆρατος αὐτῶν, ἵνα μὴ βρο-
δύτερον εἰς μάνην λυπηθῶσι καὶ μετανοήσῃν· ἀλλ' ἐὰν
τούτο φένηται αὐτοῖς δύσκολον, ὡς ἀκούσῃτε ὅτι οἱ
κάτοικοι τῆς πόλεως Ἰερουσόου ἐταχθῶν ἐκ μεγάλης δόξης,
ἐπειδὴ τὸ ὕδωρ τῆς πόλεως ἦτο ἕθλιον, καὶ ἐπιμένοντι προ-
ξέσει πολλὰς ἀθηνείας πρὸς αὐτοὺς. Ἀγνοοῦντες τί νὰ
προέξωσιν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐωσθήσῃ τὸν ποσὸν τῆν Ἰε-
ροσολίμ, ὁ ὁποῖος πρὸς ἐπὶ τὴν ἀπὸ τῆς πόλεως νὰ ἀφῶσιν αὐτῶν
ἐν ἀγγείων πληρῶν ἕλατος, τὸ ὁποῖον ἐσοφῆν εἰς τὴν πηγὴν,
ἐξ ἧς ἀνέβλυζε τὸ ὕδωρ, ὅτεο μεταβλήθη πικρῶτα καὶ ἐγένε-
το εὐγευστον καὶ κελόν. 4. Βιτ. 22.

Μάθετε ὅτι τὸ ὕδωρ εἶνε τὰ τέκνα ὑμῶν, τῶν ὁποῶν
ὑμεῖς εἰσθε ἡ πηγὴ, τὸ δὲ ἕλως εἶνε ἡ εἰδὼν τῆς σοφίας καὶ
τῆς φρονήσεως. Ὅτε, ἐὰν θέλητε νὰ διορθώσῃτε καὶ καθρι-
σῃτε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐκ τῶν ἀκαθάρτων καὶ ἐκ τῶν πηλοῦτων,
φροντίσατε κυρίως ὑμεῖς, ὅτιναι εἰσθε ἡ πηγὴ τοῦ ὕδατος,
νὰ εἰσθε καθαροὶ διὰ τοῦ ἕλατος τῆς σοφίας καὶ τῆς φρονή-
σεως. Διότι, ἐὰν οἱ γονεῖς δὲν ἦσι καθαροί, καὶ τὰ τέκνα
αὐτῶν, ἐκτός τινῶν μικρῶν ἐξαιρέσεων, δὲν δύνανται νὰ εἰνε
καθάρτα. Ἐπίσταν λοιπὸν ἀπὸ τοῦδε ὁ βίος, οἱ λόγοι, αἱ
προθέσεις, ἡ διαγωγή καὶ τὰ ἕθῃ ὑμῶν ὑπόδειγμα τελεία, ἀρε-
τῆς, ἧτις θὰ χρησιμεῖν εἰς αὐτὰ ὡς διδάσκαλος.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων ὑμῶν εἶνε ἐν τῶν
σπουδαιοτάτων ζητημάτων εἶνε δὲ αὐτὸ διὰ τοὺς γονεῖς ὄχι μόν-
ον καθῆκον φιλοφρονητικῆς καὶ ἀγάπης, ἀλλ' εἶνε καὶ καθῆκον
δικαιοσύνης καὶ γούτος. Οὐ μόνον τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπαιτοῦσι
τὴν καλὴν καὶ ἐνέκροτον ἀνατροφὴν παρὰ τῶν γονεῶν αὐτῶν,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ τῶν γονεῶν συμφῆρον καὶ αὐτὸ τὸ
ἔθνος. Θὰ εἶνε δὲ μεγάλη καὶ ἀπερίγραπτος εὐστοχία καὶ
λύπη δι' ὑμᾶς τοὺς γονεῖς, διὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν Ἐκκλη-
σίαν, ἐὰν ἀμελήσῃτε τῆς καλῆς καὶ γρησῆς, τῆς ἐναρέτου
καὶ χριστιανικῆς αὐτῶν ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως. Δέον νὰ
γνωρίζετε ὅτι, ἐὰν κακῶς καὶ ἀσεβῶς, ἀνόμως καὶ βλάβως
ἀναθρέψῃτε αὐτὰ, ἐρρίψῃτε αὐτὰ καὶ ἴν αὐτοῖς ὑμᾶς αὐτοῖς
εἰς τὸ αἰώνιον τῆς κολάσεως καὶ τῆς ἀπωλείας πῦρ. Ἦν δὲ
τούναντιον ἀναθρέψῃτε καὶ παιδαγωγῆσῃτε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ,
φόβῳ καὶ νομοσὶ Κυρίου, τότε, ἀλλὰ μόνον τότε, θὰ εἰσθε
καὶ ὑμεῖς εὐτυχεῖς, καὶ αὐτὰ μετ' ὑμῶν· ἡ δὲ πλήρης ὑμῶν
ἀνατροπὴ ἔσται ὁ ἀμαράντιος τῆς δόξης στέφανος καὶ ἡ
βέβαιος ὑμῶν χαρὰ, ὅτι ἠξιώθητε ν' ἀναθρέψῃτε καὶ παιδαγω-
γήσῃτε τέκνα εὐτυχῆ, γρηστά, εὐσεβῆ, ἅτινα διὰ τῶν πολλῶν
αὐτῶν ἀρετῶν θὰ κορυφῶσι καὶ σταλίζωσι καὶ ἐν τῷ δε καὶ ἐν
τῷ μέλλοντι βίῳ τὸν στέφανον τῆς δόξης καὶ τῆς τιμῆς τῶν
σεπτῶν καὶ σοφῶν ὑμῶν κεφαλῶν.

Ἔσθε νὰ ἀξιώθητε διὰ τῶν ἀπειρῶν ὑμῶν κόπων καὶ μόχθων
καὶ διὰ τῆς θείας χάριτος νὰ τύχητε καὶ ἀπολύθητε πάντες

ταύτης της άπειρου εύτυχίας και μακαριότητος. Ἀμήν.
Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου.

Φιλάρετος Γιαννοῦλης
Ἀχιμανδρίτης.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΛΣΤΟΗ

ΠΟΥ ΚΕΙΤΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ

(Ἡμερολογίου ἀπομνημονίου).

Ἄλλὰ μήπως αὐτὴ αὕτη ἡ ζωὴ, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ ἄνθρωπος πάντα ταῦτα πράττει, αὐτὴ καὶ ἑαυτὴν εἶναι εὐτυχίαν;

Συγκρίνατε πάντη τὴν ζωὴν πρὸς τὸ μέτρον ἐκεῖνο, ὅπου εἰ ἄνθρωπος ἀνάπαυται εὐτυχίαν, καὶ θά ἴδῃτε, ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη εἶναι φοβερὰ δυστυχία.

Καὶ ποικιλοτρόπως ὁποῖοι εἰς ἄλλοις τῆς γήινης εὐτυχίας; Περὶ ταύτων οὐδεὶς δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀντιλογία. Πρὸς τῶν πρώτων καὶ ὑπὸ πάντων ἀναγνωρίζομένων ὄσων τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ ζωὴ ἐκείνη, ἐν ἣ δὲν καταστρέφεται ὁ ἀσυνείητος τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς φήσεως, τ. ε. ζωὴ ἐν ὑπαλήθῳ, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ ἡλίου, ἐν ἁρεσίᾳ ἄφρονας, κοινωνία μετὰ τὴν γῆν, τὰ φυτὰ, τὰ ζῷα. Πάντοτε πάντες οἱ ἄνθρωποι τὴν στέρησαν ταύτην ἐθέλησαν ὡς μεγάλην δυστυχίαν. Οἱ κεκλεισμένοι ἐν φυλακαῖς ἰσχυρότερον πικρὸς ἄλλου πράγματος αἰσθάνονται τὴν στέρησιν ταύτην. Πλὴν παρατηρήσατε τὴν ζωὴν τῶν ζώντων κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ κόσμου. Ὅσον περισσότερο προόδους ἔκαμαν οὗτοι πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ κόσμου, τόσο περισσότερο ἐστερημένοι εἶναι τοῦ ὄρου τούτου τῆς εὐτυχίας. Ὅσον ὑψηλότερα εἶναι ἡ κοσμικὴ εὐτυχία, ἢ οὗτοι ἐπέτυχον, τόσο ὀλιγώτερον οὗτοι βλέπουν φῶς ἡλίου, ἀγρόν ἢ ὄρεος, ἄγρια ἢ οἰκιακὰ ζῷα.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, σχεδὸν πᾶσαι αἱ γυναῖκες, ζῶσι μέχρι γῆρατος. Ἄπαξ ἢ δις μόνον ἰδόντες τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τὴν πρωΐαν, καὶ οὐδέποτε ἰδόντες ἄγρους ἢ ὄρεα ἄλλως παρὰ μόνον ἐφ' ἀμαξῶν καὶ αἰδηροδρόμων· καὶ οὐ μόνον οὐδέποτε ἐσπεράν τι ἢ ἐφύτασαν, ἢ ἐθροψῆν, ἢ περιεποιήθησαν, ἀγαθὰ. Ἰπποὶν, ὄρνιθων, ἀλλ' οὐδ' ἰδέαν ἔχουσι πῶς γεννῶνται, αὐξάνουσι καὶ ζῶσι τὰ ζῷα. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι βλέπουσι μόνον ὑφάσματα, λίθους καὶ ζῶλα ἐπεχειρησμένα δι' ἀνθρώπινης ἐργασίας, καὶ τοῦτο οὐχὶ ἐν τῷ φωτὶ τοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἐν τεχνητῷ. Αἱ οὖν ἀκούουσι μόνον τὸν κρότον τῶν μηχανῶν, τῶν ἀμαξῶν, τῶν τηλεβόλων, τῶν μουσικῶν ὀργάνων, ὁσπρῶνται οὗτοι οἰνοπνευματώδεις εὐωδίας καὶ νικοτιανῆν· αὗτοι τρώγουσιν, ἐνεκα τῆς ἀδυναμίας τοῦ στομάχου των, κατὰ μέγα μέρος οὐχὶ γῆιν κρέας, ἀλλ' ἰσθμίδας. Ἡ μετὰ τὴν αὐτῶν ἀπό τῆς εὐτυχίας ἀποκρίπτουσι αὐτοὺς ἐκ τῆς ἐνοχλήσεως ταύτης. Αὗτοι ἐπογοῦνται ἐν κεκλεισμένοις κλωβίοις. Καὶ εἰς τὰ χωρία, καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐνθα ἀπέρονται, οἱ αὗτοι λίθοι καὶ τὰ ζῶλα ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν, τὰ αὐτὰ παραπετάσματα ἀποκρύπτουσι ἀπ' αὐτῶν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, οἱ αὗτοι θαλαμηπόλοι, ἀμα-

ξηλάται, θυρωροί, μὴ ἀφίνοντες αὐτοὺς νὰ ἐλθῶσιν εἰς σχέσιν μετὰ τὴν γῆν, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα. Ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται αὗτοι, εἰσὶν ἐστερημένοι, οἱ οἱ ἐν τῇ εἰρηκτῇ, τοῦ ὄρου τούτου τῆς εὐτυχίας. Ὡς οἱ φυλακισμένοι παρηγοροῦνται ἐκ τῆς χλόης, ἣτις ἐφύτρωσεν ἐν τῇ εἰρηκτῇ, ἐκ τῆς ἀράχνης, τοῦ μύδου, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι παρηγοροῦνται ἐν ὅσῳ μετὰ τὰ φυσικὰ φυτὰ τῶν δωμάτων, τοὺς ψιττακοὺς, κύνες, πῆχτους τοὺς ὁποῖους πάλιν αὐξάνουσι καὶ τρέφουσι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι.

Ἐτερος ἀναμφίβολος ὄρος τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ ἐργασία. Ἐν πρώτῳ τῇ ποθητῇ καὶ ἐλευθέρῳ ἐργασίᾳ· δευτέρον ἡ φυσικὴ ἐργασία ἢ εἰδωσὶα ὄρεξιν καὶ βόθῳ ἀναπαικτικῶν ὑπνῶν. Πάλιν, ὅσον περισσότερο εὐτυχίας, κατ' αὐτοὺς, ἐπέτυχον οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ κόσμου, τόσο περισσότερο ἐστερηθήσαν καὶ τοῦ δευτέρου τούτου ὄρου τῆς εὐτυχίας. Πάντες οἱ εὐτυχεῖς τοῦ κόσμου, πολιτικοὶ καὶ πλούσιοι, εἴτε ὡς οἱ κῆρυκοί, ὅπως μακρὴν πάσης σωματικῆς ἐργασίας, μήχονται πρὸς ἀσθενεῖς προερχομένας ἐκ τῆς ἐλλείψεως φυσικοῦ κίνου, καὶ εἰς περιεσπόμερον πρὸς τὴν στενοχωρίαν τὴν καταβάλλουσαν αὐτοὺς, εἴτε ἐργάζονται μισητῆν εἰς αὐτοὺς ἐργασίαν, ὡς οἱ τραπέζιται, καὶ οἱ ἄλλοι, οἵτινες ἀνεγείρουσι αὐτοὺς μετὰ σκῆθῃ καὶ καλλωπίσματα δι' ἐνυγροῦς καὶ τέκνα των. (Λέγω δὲ μισητῆν, διότι οὐδέποτε μέχρι τούδε ἀπῆντησάν τινα ἐξ αὐτῶν, ὅστις θὰ ἐπῆναι τὴν ἑαυτοῦ ἐργασίαν καὶ θὰ ἐξετέλει αὐτὴν ἕσω καὶ μετὰ ταύτην εὐχαρίστησιν, μετ' οὗτος ὁ θυρωρὸς καθαρίζει τὴν χιόνα πρὸ τῆς οἰκίας). Ὅλοι οὗτοι οἱ εὐτυχεῖς, ἢ στεροῦνται ἐργασίας, ἢ ἐπεδύθησαν εἰς ἔργον, ὅπου δὲν ἀγαθῶσι, τοῦτέστιν εὐρίσκονται εἰς ὄραν θέσιν καὶ οἱ ἐν τῇ κατέρῳ.

Ἐπίσης ἀναμφίβολος τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ οἰκογένεια. Καὶ πάλιν, ὅσον μακρότερον προϋχώρησαν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ κοσμικῇ προόδῳ, τόσο ὀλιγώτερον ἐπέτυχον ταύτης τῆς εὐτυχίας. Οἱ πλείστοι τῶν μοιχῶν, καὶ τυχόντες συγγνώμης, ἀποποιοῦνται τὰς ἠθικὰς ἡθονὰς τῆς οἰκογενείας, καθυπεβάλλονται δὲ μόνον εἰς τὰς δυσχερείας αὐτῆς. Καὶ οὗτοι δὲ δὲν εἶναι μοιχοί, τὰ τέκνα πάλιν δὲν εἶναι χαρὰ, ἀλλὰ χαλινός. Ἐν αὐτοῖς ἔχουσι τέκνα, εἶναι ἐστερημένοι τῆς χαρῆς τῆς ἐκ τῆς μετ' αὐτῶν ἀναστροφῆς. Οὗτοι, κατὰ τοὺς ἑαυτῶν νόμους, ὁρῶνται νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς ἄλλους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐντελῶς ξένους, κατ' ἀρχὰς εἰς ἀλλοδαπούς, εἴτε εἰς παιδαγωγοὺς, ὥστε ἐκ τῆς οἰκογενείας ἔχουσι μόνον τὴν λύπην τῶν τέκνων, ἅπερ ἐκ νεαρῆς ἡλικίας καθίστανται ἐπίσης δυστυχῆ, ὡς οἱ γονεῖς, καὶ τὰ ὅποια ἐν σχέσει πρὸς τοὺς γονεῖς ἐν μόνον αἰσθημα ἔχουσι, τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ θανάτου αὐτῶν, ἕνεκα κληρονομήσεωσιν αὐτοῦς. (α)

(α) Λίαν περιεργὸς ἡ δικαιοδοσίαν τῆς τῆς αὐτῆς ζωῆς, τὴν ὅποιαν ἀκούει τις ἀπὸ τοῦ γονεῖς. Ἐγὼ δὲ χρειάζομαι τίποτε, λέγει ὁ γονεῖς, εἰς ἐμὴν ἡ ζωὴ αὕτη εἶναι βαρεῖα, ἀλλ' ἀπὸ ἀγάπης πρὸς τὰ τέκνα μου πράττω ταῦτα. Δηλ., ὡς νὰ ἔλεγον, ἐγὼ ἀναμφίβολως γνωρίζω ἐκ πείρας, ὅτι ἡ ἡμετέρα ζωὴ εἶναι δυστυχῆ καὶ διὰ τοῦτο ἀναστρέφω τὰ τέκνα μου οὕτως, ἵνα καὶ ἐκεῖνα γνωρίσωσιν ἐπίσης δυστυχῆ, ὡς ἐγώ. Καὶ διὰ τοῦτο, ἐνεκα τῆς πρὸς αὐτὰ

Ἐτέρος ὄρος τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ ἐλευθέρια καὶ ποθητὴ ἀναστροφή μετ' ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πάλιν, ὅσον περισσότερο ἄσπερῆθησαν τοῦ κυρίου τούτου ὄρου τῆς εὐτυχίας. Ὅσον ὑψηλότερος, τόσο στενοτέρως, πλημμελιώτερος ὁ κύκλος τῶν ἀνθρώπων, μετ' ὧν δυνατὴ ἡ ἀναστροφή, καὶ τόσο χαμηλότερον κατὰ τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καίεται μερικοὶ ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὸν μαγικὸν ἐκεῖνον κύκλον, ἐξ οὗ δὲν ὑπάρχει διεξόδος. Διὰ τὸν χωρικὸν καὶ τὴν σύζυγόν του εἶναι ἀνοικτὴ ἡ ἀναστροφή μετ' ὄλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου· καὶ ἂν ἐν ἑκατομμύριον ἀνθρώπων δὲν θέλῃ νὰ ἀναστροφῇ μετ' αὐτοῦ, εἰς αὐτὸν μένουσιν εἰσέτι 80 ἑκατομμύρια τοιούτων, ὡς αὐτός, ἐργατικῶν ἀνθρώπων, μετ' ὧν οὗτος ἀπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου μέχρι τοῦ Ἀστραχαν, μὴ ἀναμένων ἐπίσκεψιν ἢ τυπικὴν συστάσιν, πυρετοῦ, ἐρχεται εἰς πλησιεστάτην καὶ ἀδελφικὴν κοινωνίαν. Διὰ τὸν πολιτικὸν καὶ τὴν σύζυγόν του ὑπάρχει ἑκατοντάς ἀνθρώπων ἴσων πρὸς αὐτούς· οἱ ἀνώτεροι του εἰς ἐπιτροπὴν αὐτῆ τὴν μετ' αὐτῶν κοινωνίαν, οἱ δὲ κατώτεροι εἶναι ἀποκεχωρισμένοι ἀπ' αὐτοῦ. Διὰ τὸν λαϊκὸν πλούσιον ἀνθρώπον καὶ τὴν σύζυγόν αὐτοῦ ὑπάρχουν δεκάδες οἰκογενειῶν λαϊκῶν. Τὸ ὑπολοιπὸν εἶναι ἀπεσοχημένον ἀπ' αὐτῶν. Διὰ τὸν ὑπουργὸν καὶ τὸν βασιλευσίνην καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν ὑπάρχει μία μόνον οἰκία τοιούτων σπουδαίων καὶ υπερπλούτων ἀνθρώπων ὡς αὐτοί. Μήπως τοῦτο δὲν εἶναι ἐγκρατεῖα, κατὰ τὴν ὅποιαν διὰ τὸν ἐγκρατεῖον δυνατὴ ἡ κοινωνία μόνον μετὰ ἑνὸς ἢ τριῶν συμπεφυλακισμένων;

Τέλος πέμπτος ὄρος τῆς εὐτυχίας εἶναι ἡ ὑγίεια καὶ ὁ ἀνευ ἀσθενείας θάνατος. Καὶ πάλιν ὅσον ὑψηλότερα εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐν τῇ κοινωνικῇ κλιμακῇ, τόσο περισσότερο στεροῦνται τοῦ ὄρου τούτου τῆς εὐτυχίας. Διαβάτε μεσαιᾶς τάξεως πλούσιον καὶ τὴν σύζυγόν αὐτοῦ, καὶ μεσαιᾶς τάξεως χωρικῶν μετὰ τὴν σύζυγόν αὐτοῦ, καὶ συγκρίνατε αὐτοὺς. Ὡς ἴσῃτε ὅτι, ὅσον κατώτεροι, τόσο ὑγιέστεροι καὶ, ὅσον ἀνώτεροι, τόσο μάλλον φιλάσθενοι, ἀνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ἀπαριθμήσατε ἐν τῇ μνήμῃ ὑμῶν πάντας τοὺς πλουσίους καὶ τὰς συζύγους αὐτῶν, ὅσους σὺς γνωρίζετε ἢ ἐγνωρίσατε, καὶ θὰ ἴσῃτε ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῶν εἶναι ἀσθενεῖς. Ἐξ αὐτῶν ὑγιῆς ἄνθρωπος, μὴ ὑπο ὀλιγαρχίαν εἴτε περιορισμένην θεραπείαν κατὰ τὸ θέρος, εἶναι τοιαύτη ἐξαιρέσις, ὅσα τυγχάνει ἀσθενῆς μετὰ εὐεργατικῶν ἀνθρώπων.

Πάντες οὗτοι οἱ εὐτυχεῖς ἀνευ ἐξαιρέσεως ἀρχοῦνται ἀπὸ τοῦ ἀνάνιστου, ὅστις κἀνίσταται ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν φυσικὸς ὄρος τῆς ἑαυτῶν ἀνάπτυξεως, πάντες εἰσὶν ἀνευ ὀδόντων, λευκότερες ἢ φαλακροὶ κατ' ἀκρίβειαν ἀκριβῶς πᾶσι τῇ, ὅποτε

ὁ ἐργατικὸς ἀνθρώπος μάλιστα ἀρχίζει νὰ ἀναστρέφῃ. Σχεδὸν οἱ πάντες εἰσὶ νευρικοί, ἀναμνηστικοί, πτόχοντες ἐκ νοσημάτων, προερχομένων ἐξ ὑπερκορτήσεως, μῆθης, παραλυσίας καὶ νοσηλείας. Οἱ δὲ μὴ ἀποβλήκοιτες νέοι, τὸ ἡμῶν τῆς ζωῆς αὐτῶν διέρχονται ἐν νοσηλείᾳ μετὰ ἐνέσεις μορφίνης, ρικινῆς, μὴ δύνασκειν νὰ ζῶσι μετὰ ἴσα μέσῃ, ἀλλὰ ζῶντες μόνον ὡς παράσιτοι, ἦτοι ὡς ἐκείνοι οἱ μύρμηκες, οὗς τρέφουσιν οἱ οὐλοὶ αὐτῶν. Ἀπαριθμήσατε τοὺς θανάτους αὐτῶν. Ἄλλος ἠτύχησεν, ἄλλος ἐτάκη ἀπὸ σίφιλις. Ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον οὗτοι καταστραφῆσονται ἐν ὀνόματι τῆς διδασκαλίας τοῦ κόσμου. Καὶ πλῆθῃ προστίθενται κτῶσιν αὐτῶν καὶ ὡς μάρτυρες ἀναζητοῦσι παθήματα καὶ καταστροφῆν.

Ἡ μία ζωὴ μετὰ τὴν ἄλλην ρίπταται ὑπὸ τὸ ἄρμα τοῦ Θεοῦ τούτου. Τὸ ἄρμα προχωρεῖ κατακερματίζον τὴν ζωὴν αὐτῶν, καὶ ὅλοι εἰς νεῖα θύονται μετὰ στεναγμῶν καὶ ὀδυρμῶν καὶ ἄρῳ ρίπτονται ὑπ' αὐτό.

Ἡ ἐκπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι δυσχερῆς. Ὁ Χριστὸς λέγει: ὅστις θέλει νὰ με ἀκολουθήσῃ, οὗτος ἄς ἐγκαλίπῃ οἰκίαν ἀγρόν, ἀδελφούς, καὶ ἀκολουθήσῃ με. Καὶ ἐκεῖνος ἀπολύεται ἐκτοντάς πλείονας οἰκίας, ἀγροῦς, ἀδελφῶν, καὶ, ὑπὲρ ταῦτα τὴν αἰώνιον ζωὴν. Καὶ οὐδεὶς ἐρχεται. Ἡ δὲ διδασκαλία τοῦ κόσμου λέγει: ἀπόρριψον οἶκον, ἀγρόν, ἀδελφούς, ἀποκεχωρήθητι ἐκ τοῦ χωρίου εἰς τὴν μεροληπιμένην πόλιν. Καὶ οὐδεὶς εὐρίσκει ὅτι τοῦτο εἶναι δύσκολον. Οὐχὶ μόνον ἐκείνοι, οἵτινες ὑποφέρουσι, ἀλλὰ καὶ οἱ πατερες καὶ αἱ μητερες ὅταν εὐρίσκουσι τοῦτο ὡς δύσκολον. Οὗτοι μάλιστα συμβουλεύουσι τὰ τέκνα νὰ ὑπάγωσιν. Εἰς αὐτοὺς φαίνεται ὅτι μόνον ὅτι τοῦτο οὕτω πρέπει νὰ εἶναι, καὶ ἀδύνατον ἄλλως, ἀλλὰ καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι καλόν καὶ ἠθικόν ἔργον.

Ὡς ἡδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι δύσκολος, φοβερὰ καὶ μαρτυρικὴ, ἂν ἡ ἐκπλήρωσις τῆς διδασκαλίας τοῦ κόσμου ἦτο λίαν εὐλογος, ἀκίνδυνος καὶ εὐχαρίστος. Ἄλλ' ἰδοὺ ἡ διδασκαλία τοῦ κόσμου ἐν πολλοῖς εἶναι δυσκολώτερα ἀπὸ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ. (Ἀκολουθεῖ).

ΣΧΟΛΗ ΑΠΟΡΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Ἐπὶ τὸν τίτλον τούτον ἡ «Ἀδύγη» τοῦ Πύργου τῆς 5 Δεκεμβρίου ἐδημοσίευσεν τὰ ἑξῆς:

«Μετὰ μεγάλης ἐπισημοσύνης καὶ μεγαλοπρεπέως καὶ ἐπιβλητικότητος πρωτοφανοῦς διὰ τὴν ἡμετέραν πόλιν ἐταλειώθησαν κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν τὰ ἐγκαίνια τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπορῶν Παιδῶν, τὴν ὁποῖαν ἱδρύσει τὸ ἐνταῦθα Τμήμα τοῦ Συλλόγου τῆς Ἀναπλάσεως.

Παρέστησαν κατὰ τὴν τελετὴν αὐτῶν πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως προσώδοισι τὴν πρῆξουσιν καὶ ὑψηλὴν ἐξέλιξις σημεῖον, ἣν ἔχει πρῶτον τὸ ἱδρῶν ἐν τῇ πόλει μᾶς φιλοσοφικῶν ἔργων. Τριῶν ἱερῶν ἐψάλη τὸν ἀγιασμόν, ἡ φιλαρμονικὴ ἐπαίδωνσεν ἐμβατήρια, ὀλίγας

φιλοσοφίας μου δὲ γὰρ αὐτὰ εἰς τὴν πόλιν, πλήρη ἠθικῶν καὶ φυσικῶν μολυσμάτων, παροῖδω αὐτὰ εἰς χεῖρας ξένων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐν τῇ ἀνατροφῇ ἔχουσι τὸν αὐτὸν πλεονεκτικὸν σκοπὸν, καὶ φυσικῶς καὶ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς ἐπιμελῶς καταστρέφουσι τὰ ἐμῶν τέκνα. Αὐτοὶ δὲ ὁ συλλογισμὸς χορηγεῖται ὡς δικαιοδοσίαν τῆς ἀκρίτου ζωῆς τῶν γονέων.

ΕΝ ΜΑΘΗΜΑ

ΕΝ ΤΩ ΙΕΡΩ ΣΤΗΝΑΞΙΜΩ

Τὴν προπαραελθούσαν Τετάρτην ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Σ. Μιτραπεπολιτοῦ Ἀθηνῶν, ὁ ἱερχιμ. κ. Τιμοθ. Ἀναστασίου. Ἐξάρας τὴν θέσιν τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν μέσῳ τῶν ἀποπλανήσεων τῶν ἄλλων τοῦ χριστιανισμοῦ ἀποχρώσεων, ὑπερήσπισε καὶ τὸν ἐν Ἑλλάδι ὀρθόδοξον κληρὸν ἀπὸ τῶν ἀδίκων κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν, καταδείξας ὅτι οἱ παρ' ἡμῖν ἱερεῖς ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν εἶνε χρηστότεροι τῶν ἐν ἄλλαις ἐκκλησίαις ἱερέων, ἂν ὁ ἡ κοινωνικὴ ἐπίδρασις τῶν ἐν εἰνε ὅποια ὄφειλε νὰ εἶνε, τουτο προέρχεται καὶ ἐκ τῆς πρὸς μὲρῶσιν κληρικῶν ἀδιαφορίας τῶν δυναμένων, καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν τόσο παράγοντες ὄρωσι πρὸς τὴν κοινωνικὴν διάπλασιν, ἐνῶ ἐν Ἑλλάδι ἐπιρρίπτονται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τὰ φθοροποιὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀδραναείας καὶ τοῦ ἐκτροχιασμοῦ τῶν ἄλλων κοινωνικῶν παραγόντων. Εἶπε δὲ ἐν τέλει ὅτι ἡ θεία χάρις ἐνεργεῖ ἀποτελεσματικώτερον διὰ τοῦ ὀρθόδοξου κληροῦ τοῦ ἐπιτελοῦντος ὀρθῶς τὰ μυστήρια, ὀφειλοῦσι δὲ οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληγες ἱερεῖς νὰ ἀναπληρώσωσι τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς παιδείσεως διὰ τῆς ἐνισχύσεως τῆς εὐσεβοῦς προαιρέσεώς τῶν καὶ τοῦ ὀρθοῦ βίου τῶν. Διότι, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ἐκ τοῦ πιστεύοντος εἰς αὐτὸν βέουσι ποταμοὶ ὑδάτος ζωντος, ὁ ὀρθόδοξος ἐπομένως ἱερεὺς δύναται, ὅταν καταστῇ ἄξιος περισσοτέρας εὐνοίας τῆς θείας χάριτος, νὰ γείνη οἰκοδομητικώτερος ἐτεροδόξων ἱερέων, πλεονεκτούντων ἐν τῇ παιδεύσει τῶν Σχολῶν. Ἡ Α. Σ. συνεχάρη θερμῶς τὸν ὀμιλήσαντα, οἱ δὲ παραστάντες ἱερεῖς ἐξέφρασαν τὸν πόθον τῆς συνεχείας τοιούτων μαθημάτων.

λέξεις περὶ τοῦ καταρτισμοῦ τῆς Σχολῆς εἶπεν ὁ ἐκ τῶν ἐφίρων τῆς Ἀναπλάσεως κ. Πέτρος Πετρόπουλος, ἱατρός, καὶ ἔλαθε τὸν λόγον ὁ κύριος τῆς ἐορτῆς ῥήτωρ, ὁ εὐφραδέστατος κ. Μιχ. Γαλανός, ὅστις ἀνέπτυξεν ἐν προομίῳ τὸς θηριώδεις, αἰτινες συνέβησαν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ καὶ κατὰ τοὺς διαφόρους θριάμβους τῶν Ρωμαίων στρατηγῶν καὶ τὰς ὅποιας ἐπελθὼν κατέλυσεν ὁ χριστιανισμὸς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀγάπης ὄχι μόνον πρὸς τοὺς γείτονας καὶ τοὺς φίλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Εἰσηλθεν εἰτα εἰς τὸ κύριον τοῦ λόγου τοῦ θέμα τοῦτέστιν εἰς τὸ ἐπιτακτικὸν καθήκον, τὸ ὅποῖον ἔχουσιν ἀπὸ τοῦ εὐαγγελικοῦ νόμου οἱ χριστιανοὶ νὰ μεταδίδωσιν ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῶν καὶ εἰς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας. Κατέδειξε τὰς ὀφελείας, αἰτινες θὰ προκύψωσιν ἐκ τῆς ἰδρυθείσης Σχολῆς, ἀνύψωσε διὰ τοῦ ἀπαραιμίλλου λόγου τοῦ τὸ συντελεσθὲν ἔργον εἰς τὸ ἐμπρέπον αὐτῷ ὕψος, ἐνεθουσίασε, συνεκίνησε καὶ ἔδωκε πέρασ εἰς τὸν θαυμάσιον λόγον τοῦ διὰ τῆς ἐξῆς περὶ τοῦ ἀποστροφῆς: «Δι' ἴχαι τοῦ κόσμου καὶ τὰ πράγματα αὐτοῦ μεταβάλλονται πολλάκις εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε εὐὸ βίου οἱ ὄροι ἀντιστρέφονται καὶ οἱ ἄνθρωποι μεταβάλλονται ἀπὸ ἐλεοῦντας εἰς ἐλεουμένους. Ὑποστηρίξατε τὴν ἰδρυθεῖσαν Σχολὴν διὰ νὰ μὲνη πάντοτε εἰς τὴν πόλιν σας μὲ ἀνοικτὰς τὰς πύλας, ἵνα στεγάζῃ τὰ ἐγκαταλειμμένα ἄπορα, καὶ μὴ λησμονήτε ὅτι δυνατόν ποτε καὶ τὰ ἴδικά σας νὰ καταφύγωσιν εἰς αὐτήν. Ζητοῦντα τὸν ἔργον τοῦ πνεύματος».

Τὸ τέλος τοῦ ὥραίου αὐτοῦ λόγου ἐκάλυψεν χειροκροτήματα ζωηρὰ καὶ παρατεταμένα, αἱ δὲ Ἀρχαὶ συνεχάρησαν τὸν κ. Γαλανόν καὶ τὴν Ἐφορείαν τοῦ Ἱεροῦ τῆς Ἀναπλάσεως διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐμπνευσιν τῆς συστάσεως τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπόρων.»

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ
ΑΠΑΝΤΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Πρὸ τῶν ἐορτῶν τῶν Χριστουγέννων ἐκδοθήσεται καὶ τὸ β. τεῦχος, ἐν ᾧ θὰ ἐμπεριέχωνται καὶ οἱ πρῶτοι τρεῖς ἐκ τῶν περὶ ἱερῶν ἐξ ἰδίων λόγων τοῦ κορυφαίου ῥήτορος τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἄλλοι τρεῖς θὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ 7ον τεῦχος, ἐπιτασσόμενοι εἰς αὐτοὺς τοῦ λόγου, ὃν ὁ Χρυσόστομος ἐξεφώνησε προχειρισθεὶς εἰς πρεσβύτερον. Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐν τῷ τεύχεῳ ψυχοφελέστατον καὶ τερπνότατον δ. ὅλους, εἶνε εἰτα ἀπαραίτητος διὰ τὰς τάξεις τῶν κληρικῶν. Ὑποδειχθέντος τοῖς μεταφρασταῖς, ὅτι ἀντὶ τῆς ἀγγελθείσης καθ' ἑξαμηνίαν κληρώσεως δέκα συνδρομητῶν, ὅπως παραχωρῶνται εἰς αὐτοὺς τὰ μετέπειτα τεύχη δωρεάν, θὰ ἦτο προτιμότερα ἢ ἐξασφάλισις γενικωτέρου δώρου δι' ὅλους τοὺς συνδρομητὰς, ἐνεκρίθη ὅπως ἀπὸ τοῦ νέου ἔτους παρέχεται δωρεάν εἰς αὐτοὺς καθ' ἑξαμηνίαν ἐν ἀντίτυπον πρωτοτύπου ἔργου ἀμφοτέρων τῶν μεταφραστῶν ἢ τοῦ ἑτέρου ἐξ αὐτῶν. Οὕτω κατὰ τὴν πρῶτην ἑξαμηνίαν ἐπιδόντος ἔτους 1900 θέλει δοθῆ ἑξαμηνία τοῦ κ. Μιχ. Γαλανοῦ εἰς τὰ δώδεκα Εὐαγγέλια τῆς Μ. Ἰεραρχίας τὴν δὲ δευτέραν ἑξαμηνίαν ὁ α' τόμος ἑξαμηνίας τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς Κυριακὰς περικοπὰς τοῦ Ἀποστόλου.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
Κυριακὴ 19 Δεκεμβρίου
Ὁ Ἀπόστολος πρὸς Ἑβρ. 1Α', 9—10 καὶ 32—40
Τὸ εὐαγγέλιον Ματθ. Α' 1—29

ΟΙ ΔΙΔΑΞΟΝΤΕΣ
Εἰς τὰς λαϊκὰς σχολὰς τῆς Ἀναπλάσεως,

Ἐν τῇ Α' ἐν Ἀθῆναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον
6 1)2—7 1)2 μ. μ.
Σαββάτῳ 18 Δεκεμβρίου Ζησ. Τυπαλδὸς
Κυριακῇ 19 Δεκεμβρίου Μιχ. Γαλανός
Ἐν τῷ ναφ τῆς Ἁγίας Εἰρήνης 4—5 μ. μ.
Κυριακῇ 19 Δεκεμβρίου Τιμοθεὸς Ἀναστασίου
Ἐν ταῖς φυλακαῖς Συγγροῦ
Παρασκευῇ 17 Δεκεμβρίου Ἀρχιμ. Τιμοθεὸς Ἀναστασίου
Ἐν τῷ ἐν Πολυγώνῳ ναφ τῶν Ἀσωμάτων
Κυριακῇ 18 Δεκεμβρίου κατὰ τὴν ἑσπ. λειτουργίαν
Ἐπιθεβίος Μιχ. Τσοπουλὸς
Ἐν τῷ Ζαννεῖῳ Ὀρφανοτροφείῳ ἐν Πειραιεὶ
Σαββάτῳ 18 Δεκεμβρίου Παν. Δουληγεργὸς 6—7
Πεμπτῇ 23 Δεκεμβρίου Τ. Ἀναστασίου 6 1)2—7 1)2
ΓΡΑΦΕΙΑ „ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ“
Ὀδὸς Φλέσα, ἀριθ. 5, πλησίον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Τυπογραφεῖον Α. Ζ. Διαλησιμᾶ